

Direktiivilajit ympäristönkäyttöhankkeiden luvituksessa

Niko Soininen

HTM (väit.)

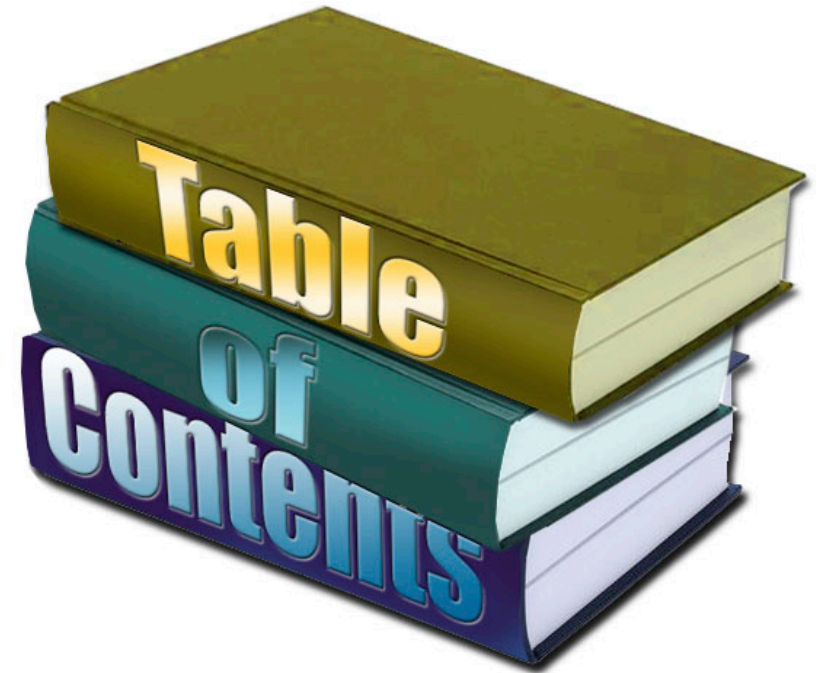
Ympäristöoikeuden ja yleisen oikeustieteen yliopisto-opettaja

niko.soininen@uef.fi

UEF // University of Eastern Finland

<http://www.rovaniemi.fi>
<http://www.raasepori.fi>
<http://www.kivilehti.fi>

- I Johdanto
- II Direktiivilajien suojelusta poikkeaminen
- III Luontoselvitysten riittävyys maa-aines-, vesi-, ja ympäristölupaprosessissa
- IV Menettelyllinen edellytyssuhde LSL 49.3 §:n mukaisen poikkeuksen ja hankeluvan välillä
- V Yhteenveto

I Johdanto

Suomessa esiintyvät luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajit (luonnonsuojeluasetus 160/1997 23 §, liite 5)

Nisäkkäät

- ilves, *Lynx lynx*
- isolepakko, *Nyctalus noctula*
- isoviiksisieppi, *Myotis brandtii*
- karhu, *Ursus arctos*
- kimolepakko, *Vespertilio murinus*
- koivuhiiri, *Sicista betulina*
- korvayökkö, *Plecotus auritus*
- lampisieppi, *Myotis dasycneme*
- liito-orava, *Pteromys volans*
- naali, *Alopex lagopus*
- pikkulepakko, *Pipistrellus nathusii*
- pohjanlepakko, *Eptesicus nilssonii*
- pyöriäinen, *Phocoena phocoena*
- ripsisieppi, *Myotis nattereri*
- saimaannorppa, *Phoca hispida saimensis*
- saukko, *Lutra lutra*
- susi, *Canis lupus* (ei poronhoitoalueella)
- vaivaislepakko, *Pipistrellus pipistrellus*
- vesisieppi, *Myotis daubentonii*
- viiksisieppi, *Myotis mystacinus*

Matelijat

- kangaskäärme, *Coronella austriaca*

Sammakkoeläimet

- rupilisko, *Triturus cristatus*
- viitasammakko, *Rana arvalis*

Nilviäiset

- vuollejokisimpukka, *Unio crassus*

Perhoset

- isoapello, *Parnassius apollo*
- isokultasiipi, *Lycaena dispar*
- kirjopapurikko, *Lopinga achine*
- kirjoverkkoperhonen, *Euphydryas maturna* (*Hypodryas m.*)
- luhtakultasiipi, *Lycaena helle*
- muurahaissiniisi, *Glaucopsyche arion* (*Maculinea a.*)
- pikkuapello, *Parnassius mnemosyne*

Kovakuoriaiset

- erakkokuoriainen, *Osmoderma eremita*
- isolampisukeltaja, *Graphoderus bilineatus*
- jättsukeltaja, *Dytiscus latissimus*
- kaskikeiju, *Phryganophilus ruficollis*
- korpikolva, *Pytho kolwensis*
- punahärö, *Cucujus cinnaberinus*

Korennot

- viherukonkorento (kievanakorento), *Aeshna viridis*
- kirjojokikorento, *Ophiogomphus cecilia*
- lummelampikorento, *Leucorrhinia caudalis*
- sirolampikorento, *Leucorrhinia albifrons*
- täplälampikorento, *Leucorrhinia pectoralis*

I Direktiivilajien suojelun oikeusperusta

- LSL 49.1 §: Luontodirektiivin liitteessä IV(a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty
- C-183/05 komissio v. Irlanti → hävittäminen ei vaadi tahallisuutta (mutta koskee vain ihmistoimintaa!)
- C-103/00 komissio v. Kreikka → lajisuojelulla voitava **tosiasiallisesti välttää** kantojen heikentyminen
- C-383/09 komissio v. Ranska → jos kannat laskevat, LD:n velvoitetta ei ole implementoitu asianmukaisesti

Lajien suojelu

12 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa a kohdassa olevia eläinlajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi niiden luontaisella levinneisyysalueella ja kiellettävä:

- a) kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen tai tappaminen luonnossa;
- b) näiden lajien tahallinen häiritseminen erityisesti niiden lisääntymis-, jälkeläistenhoito-, talvehtimis- ja muuttoaikana;
- c) tahallinen munien hävittäminen tai ottaminen luonnosta;
- d) lisääntymis- tai levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen.

2 artikla

1 Tämän direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan.

2 Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteisön tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen.

3 Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

I Lisääntymis- ja levähdyspaikan käsite

- Lajikohtainen määritelmä → ei selvän havaittavuuden vaatimusta (553/2004)

(58) The breeding site may thus include areas required for:

1. courtship;
2. mating;
3. nest construction or selection of egg-laying or parturition⁷⁷ site;
4. place used for the purpose of parturition or egg laying or production of offspring where reproduction is asexual;
5. place of egg development and egg hatching;
6. nest or parturition site when occupied by young dependent on that site;

(60) Resting places essential for survival may include one or more structures and habitat features required for:

1. thermoregulatory behaviour, e.g. *Lacerta agilis*;
2. resting, sleeping or recuperation, e.g. *Nyctalus leisleri* roosts;
3. hiding, protection or refuge e.g. *Macrothele calpeiana* burrows;
4. hibernation, e.g. bat dormitories; *Muscardinus avellanarius* hides.

- Ei koske ainoastaan käytössä olevia alueita → lepakkoluola esimerkki (implem. guide)
- KHO 2013:15:
 - ➔ LSL 49.1 § ei koske ainoastaan luonnontilaisia alueita (esim. pohjanlepakko)

I Hävittäminen ja heikentäminen

- Hävittäminen v. heikentäminen
- Kausaliteetti
- Riippuvaisia hanketyypistä ja suojeltavan lajin ominaispiirteistä
- Lupamääräysten merkitys kiellettyjen vaikutusten eliminoimisessa (haitalliset vaikutukset objektiivisesti arvioiden estettävä)

Summary: Deterioration can be defined as physical degradation affecting a breeding site or resting place. In contrast to destruction, such degradation might also occur slowly and gradually reduce the functionality of the site or place. If it is possible to establish a clear cause-effect relationship between one or more human-induced activities and the deterioration of a breeding site or resting place, Article 12(1)(d) applies.

II

Direktiivilajien suojelusta poikkeaminen

II LSL 49.3 §:n mukaisen poikkeusluvan myöntämisen edellytykset

- LSL 49.3 §:
 - Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 1 momentin kiellosta
 - Poikkeusten supistava tulkinta (C-247/85 komissio v. Belgia; C- 262/85 komissio v. Italia, C-118/94 WWF Italy v. Regione Veneto) → LD 16 art. tyhjentävä listaus (C-183/05 komissio v. Irlanti)
 - ELY-keskuksella velvollisuus perustella kriteerien täyttyminen (C-503/06 komissio v. Italia)

16 artikla

1 Jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella, jäsenvaltiot voivat poiketa 12, 13 ja 14 artiklan ja 15 artiklan a ja b alakohdan säännöksistä:

- a) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi;
- b) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta;
- c) kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista sivistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- d) näiden lajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- ja uudelleennistuttamis-tarkoituksessa ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen;
- e) salliakseen tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

II Syy suojelusta poikkeamiseen ja vaihtoehtottomuus

- KHO 2003:98: **(poikkari myönnetty)**
 - Luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin ja luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lupa poiketa liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämistä ja heikentämistä koskevasta kiellosta kahden kohteen osalta oli ratkaistavissa tielinjausten **vaihtoehtotarkastelussa aiemmin valitun linjausvaihtoehdon perusteella**. Osittain jo rakennetun moottoritien rakentamista puuttuvilta osin samantasoiseksi oli päätöksestä ilmenevin perustein pidettävä luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan c-alakohdassa tarkoitettuna erittäin tärkeän **yleisen edun kannalta pakottavana** syynä.

<http://daily.jstor.org>

II Syy suojelusta poikkeamiseen ja vaihtoehtottomuus

- KHO 2016:140: (poikkari myönnetty)
 - ELY-keskus oli myöntänyt kaupungille LSL 49.3 §:n mukaisen luvan kaupungin omistaman korttelialueen ottamiseksi asemakaavan mukaiseen käyttöön koulun rakennuspaikkana.
 - HaO kumosi päätöksen, koska kaupunki ei ollut esittänyt sellaisia syitä, jotka estäisivät pitämästä tarkasteltuja vaihtoehtoisia uuden koulun sijoituspaikkoja luontodirektiivin tarkoittamalla tavalla tyydyttävinä ratkaisuinä.
 - KHO kumosi HaO:n päätöksen ja saattoi ELY-keskuksen päätöksen voimaan. Kaupungin esittämiä asutuksen sijoittumiseen ja **yhdyskuntarakenteen kehitykseen erityisesti pitkällä aikavälillä** liittyviä tekijöitä voitiin pitää sellaisina objektiivisesti osoitettavissa olevina seikkoina, joiden perusteella vaihtoehtojen tyydyttävyyttä tuli arvioida. Asiassa oli esitetty riittävä selvitys siitä, että uuden koulun rakentamiseen **ei ollut olemassa muuta tyydyttävää ratkaisua**.

II Syy suojelusta poikkeamiseen ja vaihtoehtottomuus

- KHO 2015:104: (ei poikkaria)

- Hakijalla oli ELY-keskuksen myöntämä voimassa oleva poikkeuslupa lintujen (muun muassa valkoposkihanhen) karkottamiseen koealoilta hakemuksen mukaisesti. Hakemuksen mukaan karkottamismenetelminä käytettiin aktiivisia ja passiivisia auditiivisia ja visuaalisia karkotusmenetelmiä ja karkottamisen lisäksi koealoja pyrittiin suojaamaan suojaverkoilla. **Koska kaikkia toteuttamiskelpoisia karkotuskeinoja ei ollut vielä riittävästi kokeiltu, ei voitu varmuudella sanoa, ettei valkoposkihanhiin viljelmille aiheuttamien vahinkojen estämiseksi olisi muuta tyydyttävää ratkaisua kuin hanhiin ampuminen.** Tämän vuoksi ELY-keskuksen oli tullut hylätä hakemus.

- KHO 30.5.2011 t. 1439: (ei poikkaria)

- Se seikka, että koulun oppilaat ja muu henkilökunta olisivat vältäneet heille mahdollisesti aiheutuvan lähinnä meluna, pölynä, tärinänä ja mikrobien leviämisenä ilmenevän **terveyshaitan**, jos koulurakennus purettaisiin tervapääskyn pesinnän ja jälkeläisten hoidon aikana, jolloin koulurakennus olisi pääasiassa tyhjiällä, ei ollut sellainen lintudirektiivin 9 artiklan a alakohdassa tarkoitettu kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamisen liittyvä syy, jonka perusteella poikkeus olisi voitu myöntää. **Asiassa oli koulun purkamisen järjestämiseksi olemassa muitakin tapoja kuin hakemuksessa esitetty vaihtoehto purkaa koulurakennus tervapääskyjen pesinnän ja jälkeläisten hoidon aikana.** Kaupungin valitus poikkeamishakemuksen hylkäävästä viranomaisen päätöksestä oli tullut hylätä.

II "Suojelutason suotuisuus"

- Pääsääntö: ei poikkaria, jos suotuisa suojelutaso heikentyy
- Kaksivaiheinen arviointi:
 1. Lajin suojelutason suotuisuus unionin, kansallisella vai paikallisella tasolla? (esim. viitasammakko)
 2. Poikkeuksen vaikutukset suojelutasoon
- Suojelukeinojen tehokkuudella suunnitelmallisuudella suuri merkitys (heikentävä vai vahvistuva kanta)

1. Onko tietoa? (esim. viitasammakko)
2. Voidaanko poikkeus myöntää, vaikka kanta heikkenee? (esim. liito-orava)

Poikkeuslupakäytäntö ELY-keskuksissa

- Tutkimus ELY-keskuksen poikkeusluvista 1.1.2010–30.12.2015 (yht. 73 päätöstä, joista 3 kielteistä, 1 hylätty tarpeettomana)
- 11 päätöstä koski lepakoiden häätämistä asuin- tai lomarakennuksesta
- 24 päätöstä koski IVa-lajien tutkimusta (erit. sammakot ja korennot)
- 21 koski perusinfran (valtateiden, voimalinjojen ym.) rakentamista (erit. liito-orava ja vuollejokisimpukka)
- 8 koski kaavoitusta ja/tai rakentamista kaavan mukaisesti (liito-orava.) → 2 kielt.
- **Ainoastaan 4 koski VL:n nojalla ja 5 YSL:n nojalla luvanvaraista toimintaa**

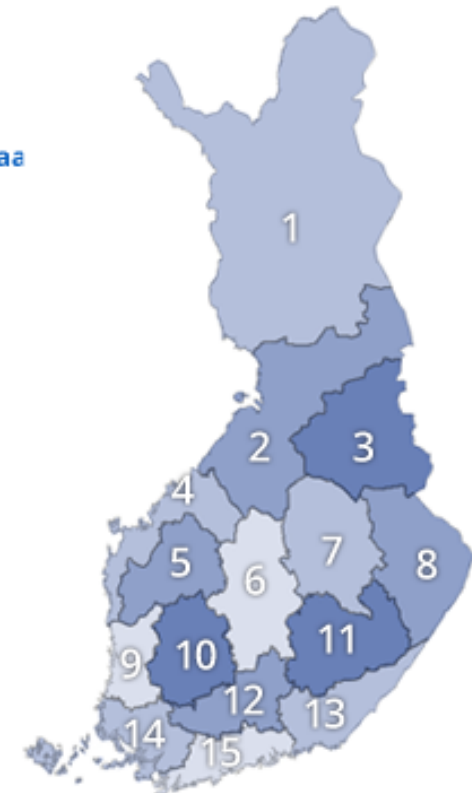

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valitse alue

- 1 Lappi
- 2 Pohjois-Pohjanmaa
- 3 Kainuu
- 4 Pohjanmaa
- 5 Etelä-Pohjanmaa
- 6 Keski-Suomi
- 7 Pohjois-Savo
- 8 Pohjois-Karjala
- 9 Satakunta
- 10 Pirkanmaa
- 11 Etelä-Savo
- 12 Häme
- 13 Kaakkois-Suomi
- 14 Varsinais-Suomi
- 15 Uusimaa

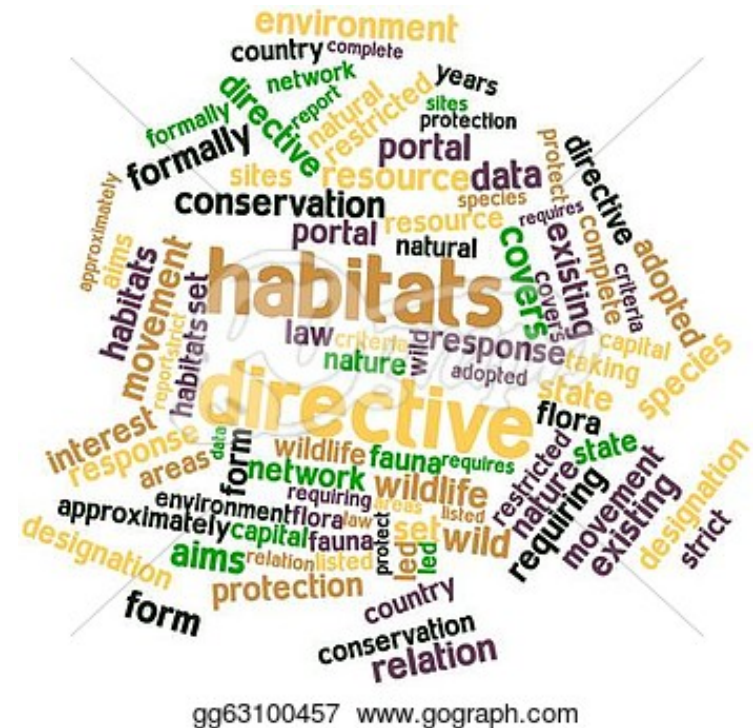
› Koko Suomi

IV Luontoselvitysten riittävyys maa-aines-, vesi-, ja ympäristölupaprosessissa

III Viranomaisen selvitysvelvollisuus (virallisperiaate)

- HL 31 §:
 - Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.
- C-183/05 komissio v. Irlanti → IVa-lajien kantojen kehittymisestä **oltava tieto, jotta tehokas suojelu olisi mahdollista**
- KHO 2013:74: luvanhakijaa ei voida velvoittaa tuottamaan yleistä lajia koskevaa tietoa

III Hakijan selvilläolovelvollisuus

- MAL 5.2 §:

- Suunnitelmaa laadittaessa on tarvittavassa laajuudessa selvitettävä vallitsevat luonnonolosuhteet, ainesten määrä ja laatu sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin.

- VL 11:3:

- Lupahakemuksessa on esitettävä 1) asian ratkaisemisen kannalta riittävä selvitys hankkeen tarkoituksesta ja hankkeen vaikutuksista yleisiin etuihin, yksityisiin etuihin ja ympäristöön.

- YSL 39.2 § (+ YSL 6 § selvilläolovelv.):

- Hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

KHO 2013:74 →
lupanhakijan
asiana oli esittää
riittävä selvitys
siitä, ettei
hankkeen
päästöistä
aiheudu VYSL
42.1,4 §:ssa
tarkoitettua luvan
myöntämisen
esteenä olevan
seurauksen
syntymisen
vaaraa

III Selvitysten luotettavuus?

- KHO 8.12.2014 t. 3904 (muu päätös)
- AVI lausui KHO:ssa:
 - Monien luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien osalta etenkin tiedot niiden ekologiasta ja nimenomaan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen olosuhdevaatimusten osalta ovat niin puutteelliset, että hävittämis- ja heikentämiskiellon vastaisuuden arviointi on hyvin ongelmallista. Esimerkiksi saukon elinpiiri kattaa tyypillisesti useamman kymmenen kilometrin verran vesistöjen rantaa ja vuorokaudessa kulkumatkat ovat helposti useita kilometrejä. **Peruskysymys direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen riittävän selvittämisvelvoitteen osalta on se, milloin on tarpeen edellyttää maastokartoitukseen perustavaa selvitystä ja miten perusteellista – –.**

III Selvitysten luotettavuus?

- Selvitykset tehtävä lajikohtaisten ominaispiirteiden perusteella (esim. viitasammakko)
 - KHO 26.2.2010 t. 386 (Raumjärvensuo): Luontoselvitys ei perustunut riittäviin havaintomääriin viitasammakon osalta
- KHO 21.1.2011 t. 147 (Saukonsuo)
 - Metsähallituksen yleinen raportti suoluonnon tilasta + luontoselvitys vuodelta 1990
 - KHO → ei riittäviä luontoselvityksiä
- Mikä rooli annettava paikallisten toimijoiden havainnoille v. viranomaishavainnoille?
- Täysi varmuus vai varovaisuus?

IV

**Menettelyllinen edellytyssuhde LSL 49.3 §:n
mukaisen poikkeuksen ja hankeluvan välillä**

IV Linkit lupajärjestelmien välillä

- MAL 1.2 §: Lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.
- VL 1:2.2: Tätä lakia sovellettaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa sekä sen nojalla säädetään tai määrätään.
- YSL 48.3 §: Lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

**Perinteinen
ajatuskulku:
LSL vastaisuus
→
ei MAL, VL tai
YSL mukaista
lupaa**

IV Edellytyssuhde maa-aineslain järjestelmässä

- KHO 25.6.2003 t. 1541:
 - F:n ympäristölautakunta oli 16.6.1998 antamallaan päätöksellä myöntänyt X Oy:lle **maa-aineslain mukaisen luvan ottaa kalliokiviaineksia** yhteensä 130 000 kuutiometriä noin 2,3 hehtaarin suuruiselta ottamisalueelta
 - Hämeenlinnan **HaO kumosi** naapurien valituksesta ympäristölautakunnan päätöksen, koska **ottamisalueen sisäpuolella oli useita liito-oravan jätöksillä merkittyjä puita**, joissa oli liito-oravalle soveltuva kolo. Kun tällaisia kolopuita oli myös ottoalueen sisäpuolella, merkitsisi suunniteltu maa-ainesten ottaminen liito-oravan luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentissa tarkoitettujen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämistä tai heikentämistä. Ympäristölautakunnan päätös on tämän vuoksi lainvastainen.
 - KHO katsoi, kuten HaO, maa-aineslain 1 §:n 2 momentista seuraavan, että luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielto estää maa-ainesluvan myöntämisen kiellon kohteena olevalle alueelle.

IV Edellytyssuhde ympäristönsuojelulain järjestelmässä

- KHO 8.3.2011 t. 599:
 - Ympäristölupavirasto oli **myöntänyt yhtiölle ympäristönsuojelulain mukaisen luvan** 196,7 hehtaarin laajuisen turvetuotantoalueen käyttöön ottamiseksi.
 - **Vaasan hallinto-oikeus pysytti** pääosin ympäristölupaviraston päätöksen.
 - Korkeimpaan hallinto-oikeuteen tehdyssä valituksessa todettiin, että **hankealueella esiintyi luontodirektiivin liitteen IV(a) lajina viitasammakko** ja silloisen alueellisen ympäristökeskuksen havainnot tukivat tätä näkemystä. KHO piti viitasammakon esiintymisestä ja sille hankkeesta aiheutuvasta haitasta esitettyä selvitystä luotettavana ja katsoi, että turvetuotannosta aiheutuisi viitasammakolle LSL 49.1 §:ssa tarkoitettu seuraus.

Koska hakija ei ollut esittänyt LSL 49.3 §:n mukaista poikkeusta, KHO kumosi Vaasan hallinto-oikeuden ja ympäristölupaviraston päätökset ja palautti asian nykyiselle aluehallintovirastolle uuteen käsittelyyn.

IV Murros edellytyssuhteessa (KHO 2006:35)

- Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei **siirtoviemärin rakentaminen** saadun selvityksen mukaan aiheuta **vuollejokisimpukan** osalta sellaisia seurauksia, että luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentissa säädetystä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämistä ja heikentämistä koskevasta kiellosta olisi tarpeen poiketa. **Kun vuollejokisimpukan esiintyminen rakentamiskohdalla voitiin selvittää tarkemmin ennen rakentamistyön aloittamista ja kun työssä sovellettava menetelmä oli vielä avoimena, rakentamislupa voitiin myöntää siten, että kysymys luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentissa tarkoitetun poikkeuksen tarpeellisuudesta selvitetään erikseen**, kuitenkin siten, ettei ympäristölupaviraston luvalla sallittua rakentamista voida aloittaa ilman alueellisen ympäristökeskuksen myöntämää lainvoimaista poikkeusta, jos poikkeaminen on tarpeen.

www.alamy.com - Ef

IV Edellytyssuhde Sierilän (KHO 2013:173) jälkeen?

- AVI myönsi yhtiölle vesilain (264/1961) mukaisen luvan voimalaitoksen rakentamiseen ja käyttämiseen sekä vesistön säännöstelyyn
- HaO kumosi päätöksen, koska hakija ei ollut esittänyt 49.3 §:n mukaista lupaa
- KHO (palautti HaO:lle: poikkari ei este VL:n mukaisen luvan käsittelylle):
 - Luonnonsuojelulain noudattamisesta voitiin **vesilain mukaisen lupa-asian yhteydessä** vesilain 1 luvun 23 c §:ssä tarkoitetulla tavalla sinänsä **varmistua asettamalla lupamääräyksiä**
 - Edellytyssuhteesta luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamiasian ja vesilain mukaisen lupa-asian ratkaisemisen **välillä ei ollut säädetty**
 - Luonnonsuojelulain 53 §:ssä tarkoitetun **korvausvelvollisuuden arviointiin liittyvät seikat**
 - Kysymyksessä olleen lupamenettelyn ja sitä seuranneen **oikeudenkäynnin kesto** sekä se, että **lupahakemus oli jo tässä varsin laajassa asiassa ensi asteessa ratkaistu**

V Yhteenveto

- MAL, VL, tai YSL:n mukaista hanketta ei voi toteuttaa LSL 49.1 §:n kiellon vastaisesti
- LSL 49.3 §:n poikkeamiskriteerit tiukat
 - Tärkeä yleinen yleinen etu
 - Vaihtoehtottomuus
 - Suotuisan suojelutason säilyminen
- Kuitenkin:
 - Tieto direktiivilajien esiintymisestä usein puutteellista / riitaista → riittävät selvitykset?
 - Lupien menettelylliset suhteet osin epäselvät / tapauskohtaisen arvioinnin varassa

www.shutterstock.com - 426643978

Soininen, Niko – Vuorio, Ville:
Viitasammakkoa koskevien selvitysten
riittävyys turvetuotannon
ympäristöluvituksessa.
Ympäristöjuridiikka 4/2015, s. 29–53.

Soininen, Niko: Luonnonsuojelullisen
poikkeusluvan ja hankeluvan välisestä
edellytyssuhteesta ympäristöoikeudessa.
Ympäristöjuridiikka 4/2015, s. 10–28.

Soininen, Niko – Vuorio, Ville: Derogation
from protection under art. 16(1) of the
habitats directive – legality and
effectiveness of protective measures in
Finland. (työn alla)

Kiitos!
